

СТАНОВИЩЕ

на: дисертационния труд на Рабиа Суфи на тема „СРАВНИТЕЛЕН АНАЛИЗ НА БИОТИЧНИ ИНДЕКСИ ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА КАЧЕСТВОТО НА РЕЧНИТЕ ВОДИ, ОСНОВАНИ НА ДЪННИТЕ СЪОБЩЕСТВА (МАКРОЗООБЕНТОН) ОТ БЪЛГАРСКИТЕ РЕКИ“, представен за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ по научна специалност 02.22.01 Екология и опазване на екосистемите

от: доц. д-р Гана Минкова Гечева, катедра „Екология и ООС“, Биологически факултет, ПУ „П. Хилендарски“, член на НЖ, съгласно Заповед №22/19.01.2015 г.

1. Биографични и професионални данни за докторанта

Рабиа Суфи е роден през 1965 г. В периода 1985-1990 г. е студент в Биологически факултет, СУ „Кл. Охридски“. Магистър е по специалност Биология. Постъпва на работа в ЦЛОЕ-БАН през 1996 г. като системен администратор и е на тази позиция и към момента. От 1.03.1998 г. е зачислен като задочен докторант към секция "Биомониторинг", Централна Лаборатория по Обща Екология (ЦЛОЕ, БАН).

Главен асистент Суфи има участие в 6 проекта в областта на хидробиологичния мониторинг и картиране и опазване на природни местообитания и видове.

Общият брой публикации е 14 като основните научни резултати са върху прилагането на биотични индекси, основани на макробезгръбначни организми за оценка на екологичното състояние на реки, както и в областта на сапробиологичното характеризирание на качествата на повърхностните води. Има 15 цитата, от тях 3 в списания с IF. Съавтор е в общо 10 постера и доклада в 5 национални и 4 международни конференции в чужбина.

Член е на Съюза на учените в България.

Социалните му умения и компетентности са реализирани с работа с колеги от ИБЕИ-БАН и други научни организации от страната. Владее английски, руски и немски език. Има доказани компютърни умения.

2. Обща характеристика на дисертационния труд

Представеният дисертационен труд се състои от 126 стр. (без приложенията) като включва Увод, Преглед на по-известните биологични методи, Цел и задачи, Раздели 1-7,

Основни изводи, Заключение, Приноси, Допълнително използвана литература, Използван софтуер и Приложения.

Целта на практика е формулирана като 2 цели. Втората би следвало да е представена като задача. Някои от задачите изискват преформулиране (напр. Задача №5).

Прегледът на биологичните методи, използващи макрозообентоса за оценка на качеството на повърхностните води съответства на приетите изисквания за Литературен обзор на ИБЕИ-БАН към дисертационните трудове.

Раздели 1-7, респективно представените 7 научни публикации са с много добър научен стил. В 3 от тях докторантът е първи автор.

Дисертационният труд обхваща впечатляващ набор от бентосологични данни за реките Места и Струма за 20 годишен период, както и за басейна на р. Камчия. Особен интерес представляват резултатите по отношение на видовото разнообразие на макрозообентоса и реструктурирането на дънните безгръбначни съобщества, индикиращи промени в екологичното състояние, под влияние на антропогенен натиск и в резултат на климатични промени.

Значимост и убедителност на получените резултати, интерпретациите и изводите

Изведени са 7 извода. Четирите параграфа в частта Заключение имат формулировката на изводи, като първият и последният се препокриват с 2 от изводите.

Първият извод не акцентира на най-важният резултат от Статия 4, а именно че има статистически доказани корелации между методите на пробонабиране, което дава възможност за постигане на първата цел, т.е. да се установи връзка с натрупаните исторически данни.

Тъй като темата на дисертацията е сравнителен анализ на биотични индекси, считам, че към изводите следва да се включи и основният резултат от Статия 7, отчитащ че Адаптираният БИ има значение за оценяване на биологичното качество и/или екологичното състояние, но не и за непосредствено определяне на степента на органично замърсяване, както сапробните индекси.

3. Характер на приносите

Формулирани са 4 приноса. Считам че, те са оригинални и актуални. Адаптираният БИ, предназначен за мониторинг на малките и средните реки, както и разработеният мултихабитатен метод за пробонабиране са с безспорен важен научно-приложен характер.

4. Критични бележки и препоръки

Заглавието е формулирано твърде общо, тъй като то насочва към определяне качеството на българските реки, а моделните лотични водни тела са само три (реките Струма, Места и Камчия).

Задача №2 няма кореспондиращ извод. Не е ясно какво се има предвид под „... проверката на Европейските институции“ в Задача №3, респективно дали в рамките на дисертационния труд тази проверка е издържана.

Някои от изводите са свързани и имат общ смисъл. Изводи №2, 6, 7 имат нужда от редактиране за уточняване на връзката с основната цел и поставените задачи.

Част от представените документи не са в изискуемия вид, напр. списъка на цитиранията. Представеният списък с публикации не включва статия №5. Установени са 4 автоцитата.

5. Заключение

Темата на дисертацията, резултатите и безспорните приноси в представените статии, отговарят на изискванията на специалност Екология и опазване на екосистемите.

Въз основа на гореизложеното препоръчвам на уважаемите членове на Научното жури да гласуват ЗА присъждането на образователната и научната степен „доктор“ на гл.ас. Рабиа Суфи.

02.04.2015 г.

Изготвил становището: .....

(доц. д-р Гана Гечева)

